

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista

On hyvä, että rahoitukseen vaikuttavat tekijät käydään läpi riittävän kattavasti. Tärkeimpänä on huomioitava, että rahoituksen määräytyminen on oikeudenmukainen ja oikeisiin tietoihin perustuva niin kuntien kuin hyvinvointialueiden näkökulmasta.

2. Huomioon otettavat erät

Vuosien 2021 – 2022 poikkeukselliset tuotot ja kulut tulee kartoittaa riittävän selkeästi ja huomioida siirtolaskelmissa.

Palkkaharmonisoinnin osalta on varmistuttava siitä, onko vuosille 2021 – 2022 kirjattu aiempiin vuosiin kohdistuvia harmonisointeja. Nämä mahdolliset edellisvuosiin kohdistuvat kirjaukset tulee poistaa kustannuspohjista täysimääräisinä.

Pelastuslaitoksen varallaolokorvaus tulee käsitellä samalla tavalla kuin palkkaharmonisoinnin kustannukset, eli huomioida täysimääräisesti.

Huomioitavat erät voidaan katsoa tasapuolisiksi, kunhan huomioidaan se, että sote-palveluiden tuottamisessa on ollut useita eri malleja ennen uudistuksen toteuttamista. Myös sote-kuntayhtymien rahoitusmallit olisi huomioitava. Onko kuntayhtymän laskutus ollut suoritusperusteista vai esimerkiksi asukasmäärien määrittelemään kuntien maksuosuutta määrättäessä.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Kainuun kunnilta on peritty maksuosuuksina kaikki pysyvien vastaavien poistot. Poistot ovat tulosvaikutteinen erä, mutta rahoituslaskelmassa erää ei huomioida. Kainuun sote kuntayhtymän kassavarat ovat paisuneet kuntien maksamien poistojen myötä. Tulisiko myös huomattavat kassavarat huomioida siirtolaskelmissa?

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Yleisesti 30 euroa asukasta kohti on hyvä määritelmä merkittävän rahoituksen vääristymän määritelmänä ja kynnyksenä kulu/tuloeran määritykseen. Pelastuslaitoksen varallaolokorvaukset on huomioitava täysimääräisesti.

5. Menettely

Hyväksytyihin tilinpäätöstietoihin perustuvat määritykset ovat oikea menettely. Kunnat ja kuntayhtymät tulee velvoittaa tietojen/lisätietojen antoon pyydettyä myös esimerkiksi kuntayhtymän osalta kuntien suuntaan. Kunnille ja kuntayhtymille on jätettävä mahdollisuus ilmoittaa riittävän laajasti ja kattavasti myös tietoja, jotka koskevat vain tiettyä aluetta tai vähäistä määrää kuntia. Nämä poikkeamat tulee huomioida rahoitusperusteissa.

6. Muita huomioita

Asian osalta pyydetään nopeaa mutta kunnolla tehtyä määrittelyä. Kuntien ja hyvinvointialueiden hyvän taloudenhoidon perusasioita ovat oikeat ja riittävät tiedot tulevien vuosien tulopohjasta. Jatkuvasti muuttuvat ja isoja heilahtelu sisältävät tuloennusteet vaikeuttavat taloussuunnittelua ja saattavat aiheuttaa vääränlaisia päätöksiä sekä vääristynyttä tulevaisuuskuvaa.

Lainsäädännöllistä valmistelua Hyvinvointialueiden ja kuntien välisestä rahoituksen siirrosta on tehty pitkään ja keskeiset periaatteet hyväksytyt. Suositeltavaa on, että johonkin vedetään olennaisuuden raja, sillä toimintamallit ja kirjauskäytännöt ovat voineet olla kirjavia ja historiaan mahtuu paljon erilaisia poikkeuseriä.